

UCHWAŁA NR XLIX/575/2014

RADY GMINY LUBICZ

z dnia 25 kwietnia 2014 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lubicz na lata 2014-2020.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2013 poz. 594 z późn.zm.) w związku z art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.Dz. U. 2013 poz. 182 z późn.zm) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lubicz na lata 2014-2020, która stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lubicz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób określony w § 65 ust. 1 statutu Gminy Lubicz.

Przewodniczący Rady

[Podpis]
Hanna Anzeł

Załącznik do Uchwały Nr XLIX/ 575/2014

Rady Gminy Lubicz z dnia 25 kwietnia 2014 r.

STRATEGIA

INTEGRACJI I ROZWIĄZYWANIA

PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

GMINY LUBICZ NA LATA 2014-2020

LUBICZ 2014

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie.....	3
2. Charakterystyka gminy – położenie.....	4
3. Diagnoza społeczna.....	7
3.1 Sytuacja demograficzna.....	7
3.2 Sytuacja dziecka i rodziny.....	9
3.3 Niepełnosprawność.....	14
3.4 Ubóstwo i bezdomność.....	17
3.5 Bezrobocie.....	20
3.6 Uzależnienia.....	21
3.7 Edukacja, sport i kultura.....	24
3.8 Opieka zdrowotna, bezpieczeństwo publiczne, mieszkalnictwo.....	27
3.9 Gospodarka.....	29
3.10 Rolnictwo i leśnictwo.....	32
4. Analiza SWOT.....	33
5. Misja.....	36
6. Cele strategiczne.....	37
7. Monitoring i ewaluacja.....	51
8. Źródła finansowania strategii.....	52

1. WPROWADZENIE

Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych jest jednym z podstawowych narzędzi realizacji lokalnej polityki społecznej. Stanowi podstawę do tworzenia możliwie trwałych wzorów w interwencji społecznej, podejmowanych w celu poprawy zjawisk, które do tej pory oceniane były negatywnie. Samorządy lokalne muszą posiadać zdolność do wczesnego rozpoznawania zagrożeń oraz sprawnego dostrzegania pojawiających się zmian. Wobec tych faktów istotnego znaczenia nabiera zarządzanie strategiczne, które oparte jest na opracowywaniu, wdrażaniu i kontroli realizacji priorytetowych planów. Na poziomie zarządzania lokalnego, w zakresie polityki społecznej, taką rolę pełni strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych.

Celem niniejszego opracowania jest ugruntowanie i racjonalizacja lokalnej polityki społecznej uwzględniającej potrzeby poszczególnych grup społecznych. Dokument stanowi podstawę do dalszego działania na rzecz mieszkańców gminy Lubicz, w szczególności tych, którzy są zagrożeni wykluczeniem społecznym bądź już wykluczeni. Zainicjowane działania mają zmierzać przede wszystkim do poprawy jakości życia mieszkańców i ich integracji społecznej.

Niniejsza strategia rozwiązywania problemów społecznych na lata 2014-2020 opisuje sytuację bieżącą, ale również stara się prognozować i przewidywać zakres problemów społecznych. Zwraca uwagę na najpilniejsze kwestie, które wymagają regularnej pracy, standaryzacji usług, a także wdrożenia nowatorskich metod.

Dokument zawiera diagnozę społeczną z perspektywy współczesnej i identyfikuje najważniejsze kwestie społeczne. W dalszej części zawarta jest analiza SWOT oraz misja społeczna i cele strategiczne opracowane na lata 2014 – 2020.

Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika wprost z art. 16b i art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku. Na niniejszy dokument wpływ ma również szereg innych aktów prawnych związanych bezpośrednio ze sferą polityki społecznej m.in. ustawa o samorządzie gminnym, ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

2. CHARAKTERYSTYKA GMINY - POŁOŻENIE

Gmina Lubicz położona jest w środkowej części województwa kujawsko – pomorskiego, w centrum powiatu toruńskiego i zajmuje 8,6 % powierzchni powiatu. Strukturę gminy tworzy 17 sołectw obejmujących 19 miejscowości. Podział administracyjny gminy na sołectwa przedstawia następująca mapa.

rys. za www.lubicz.pl

Sołectwa na terenie gminy tworzą następujące wsie: Brzezinko, Brzeźno, Grabowiec, Grębocin, Gronowo, Jedwabno, Kopanino, Krobia, Lubicz Dolny, Lubicz Górny, Mierzynek, Młyniec Pierwszy, Młyniec Drugi, Nowa Wieś, Rogowo, Rogówko, Złotoria, a poza tym występują dwa przysiółki: Gronówko i Józefowo.

Gmina Lubicz graniczy z następującymi gminami:

- w obrębie powiatu toruńskiego z gminami: Łysomice, Obrowo, Wielka Nieszawka
- w obrębie powiatu golubsko – dobrzyńskiego z gminami: Kowalewo Pomorskie, Ciechocin
- z miastem Toruń, stanowiącym samodzielny powiat grodzki.

Sieć drogowo-uliczną gminy Lubicz tworzą następujące drogi:

- fragmenty autostrady A1, a w jej śladzie odcinek drogi ekspresowej S10 (przez gminę przebiega fragment autostrady A1, na terenie miejscowości Lubicz Dolny znajduje się węzeł drogowy „Lubicz”, który łączy drogę krajową nr 10 w kierunku Warszawy, drogę S10 w kierunku Bydgoszczy do Szczecina i drogę krajową nr 80 w kierunku Torunia i Bydgoszczy. Ponadto w północnej części gminy znajduje się węzeł autostradowy A1 Turzno.)
- drogi krajowe – przez teren gminy przebiegają trzy drogi krajowe (droga krajowa nr 10 relacji Szczecin – Toruń – Płońsk, droga krajowa nr 15 relacji Trzebnica – Toruń – Ostróda, droga krajowa nr 80 relacji Lubicz – Bydgoszcz).
- drogi wojewódzkie – układ dróg wojewódzkich na terenie gminy tworzy 5 dróg.
- drogi powiatowe – na system dróg powiatowych składa się 5 dróg.
- drogi gminne – system dróg gminnych tworzą drogi lokalne i dojazdowe o łącznej długości ok. 120 kilometrów oraz drogi wewnętrzne o długości ponad 57 kilometrów.
- na sieć komunikacyjną składają się także drogi i ulice niezaliczone do kategorii dróg publicznych

Dopełnieniem układu komunikacyjnego Gminy Lubicz stanowią przebiegające przez teren gminy linie kolejowe oraz linie autobusowe.

Pod względem geograficznym obszar Gminy Lubicz leży w obrębie trzech jednostek:

1. Kotliny Toruńskiej – południowa część gminy,

2. Pojezierza Chełmińskiego –północno – zachodnia część gminy,
3. Doliny Drwęcy – wschodnia część gminy

Według podziału na regiony naturalne, obszar gminy znajduje się obrębie Równiny Chełmżyńskiej, Pagórków Wąbrzeskich, Doliny Środkowej i Dolnej Drwęcy oraz Wydm Toruńskich.

Główne formy użytkowania terenu to użytki rolne, łąki, pastwiska oraz lasy, które na terenie gminy zajmują powierzchnię 1904 ha (ok. 18% całkowitej powierzchni gminy). Pozostałe formy użytkowania terenu stanowią: zabudowa zwarta skupiona w największych miejscowościach oraz zabudowa rozproszona, drogi, urządzenia techniczne i wody powierzchniowe.

3. DIAGNOZA SPOŁECZNA

3.1. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Liczba mieszkańców gminy Lubicz według danych Urzędu Stanu Cywilnego na dzień 31.12.2013 r., wynosiła 19165 osób.

TABELA 1 LICZBA MIESZKAŃCÓW GMINY LUBICZ Z PODZIAŁEM NA PŁEĆ

LATA	OGÓŁEM	MĘŻCZYŹNI	KOBIETY
2009	18.370	9.003	9.367
2010	18.597	9.112	9.485
2011	18.754	9.206	9.549
2012	19.027	9.342	9.685
2013	19.165	9.423	9.742

Źródło: opracowanie na podstawie danych USC Lubicz

Analizując liczbę mieszkańców gminy Lubicz w przeciągu ostatnich pięciu lat dostrzega się tendencję wzrostową. W ogólnej liczbie ludności występuje nieznaczne przekroczenie liczby kobiet (51 %) nad mężczyznami (49 %). Z analizy danych demograficznych wynika, iż z roku na rok liczba mieszkańców gminy Lubicz wzrasta, co spowodowane powinno być m.in. wzrostem urodzeń. Wzrost przyrostu naturalnego na przestrzeni lat (tabela 2) jest jednak wirtualny. Z analizy danych wynika, że przyrost naturalny w latach: 2009-2013 pozostaje na podobnym poziomie.

TABELA 2 STRUKTURA WIEKOWA LUDNOŚCI WG GRUP WIEKU

WIEK	2009	2010	2011	2012	2013
0 - 3	1.051	1.047	1.028	978	952
4 - 5	464	497	520	584	563
6 - 7	483	489	485	505	529
8 - 12	1.142	1.187	1.222	1.226	1.202
13 - 15	686	688	654	676	722
16 - 18	882	788	760	710	714
19 - 65	11.953	12.137	12.236	12.359	12.362
>60 - 65	1.709	1.764	1.849	1.989	2.121

Źródło: opracowanie na podstawie danych USC Lubicz

TABELA 3 LUDNOŚĆ W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM, PRODUKCYJNYM
I POPRODUKCYJNYM

LATA	OGÓŁEM	WIEK					
		PRZEDPRODUKCYJNY		PRODUKCYJNY		POPRODUKCYJNY	
		MĘŻCZYŹNI	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI	KOBIETY
2009	18.370	2.267	2.140	6.210	6.044	526	1.183
2010	18.597	2.262	2.143	6.311	6.117	539	1.225
2011	18.754	2.265	2.120	6.392	6.128	549	1.300
2012	19.027	2.306	2.153	6.443	6.136	593	1.396
2013	19.165	2.299	2.121	6.480	6.145	645	1.475

Źródło: opracowanie na podstawie danych USC Lubicz

Przedstawiona tabela 3 wyraźnie obrazuje fakt, iż następuje stały wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym (2013 r. - ok. 11 %). W przedziale tym dostrzegalna jest sytuacja dotycząca nadwyżki kobiet nad mężczyznami. Wzrost ten zależny jest od wydłużenia życia, ale również od spadku urodzeń. Świadczy to o występowaniu zjawiska starzenia się społeczeństwa.

Pozytywnym zjawiskiem występującym na terenie gminy Lubicz jest zwiększająca się liczba mieszkańców będących w wieku produkcyjnym. Struktura demograficzna ludności wskazuje, że gmina Lubicz to gmina ludzi młodych (ok. 67 %) w wieku produkcyjnym, z niewielką nadwyżką mężczyzn nad kobietami. Zmiana liczebności mieszkańców gminy jest wynikiem zarówno procesów związanych z ruchem naturalnym jak i ruchem migracyjnym.

3.2. SYTUACJA DZIECKA I RODZINY

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtuje ona osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Jest to najważniejsza, podstawowa grupa społeczna, na której opiera się społeczeństwo.

Rodzina, jako podstawowa komórka społeczna jest pierwotnym, najważniejszym środowiskiem dziecka, miejscem kształtowania się jego postaw, systemu wartości i poczucia godności. Rodzina winna zaspokajać podstawowe potrzeby psychospołeczne. Nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny, złe wypełnianie ról społecznych przez jej członków prowadzi do dysfunkcji zarówno całego jej systemu jak i jego poszczególnych członków. Problemy mogą pojawić się na wielu płaszczyznach i sferach życia rodzinnego i osobistego, od problemów w nauce u dzieci szkolnych, poprzez problemy wychowawcze aż do czynów karalnych i przekroczeń prawa. Zaburzenia mogą prowadzić do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, okaleczeń fizycznych prowadzących w niektórych przypadkach do trwałych uszczerbków a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Współczesne czasy- styl życia polskich rodzin, przyczyniają się do dezorganizacji rodziny, a wówczas nie jest ona w stanie prawidłowo wypełniać swojej roli. Nieustannie dokonujące się przemiany w Polsce, prócz pozytywnych skutków, powodują także nasilanie się wielu negatywnych zjawisk, m.in. takich jak bezrobocie, brak poczucia stabilizacji życiowej i zawodowej, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, niedostosowania społeczne.

Na nieprawidłowe funkcjonowanie rodzin mają wpływ czynniki zewnętrzne i wewnętrzne.

Z zewnętrznych czynników najistotniejszymi są trudności materialno – bytowe (ubóstwo) a głównym tego powodem jest bezrobocie. Bezrobocie budzi frustrację, konflikty, w efekcie nie zaspokaja podstawowych potrzeb bytowych, tym bardziej potrzeb wyższego rzędu np. potrzeb rozwoju osobistego. Dzieci osób bezrobotnych mają mniejsze szanse w stosunku do dzieci z rodzin lepiej sytuowanych, ze względu na ograniczony dostęp do edukacji pozaszkolnej, wypoczynku czy opieki zdrowotnej. Bezrobocie może powodować rozpad rodziny, gdyż zdarza się, że prowadzi do narastania wewnętrznych konfliktów, przemocy domowej i uzależnień.

Czynnikami wewnętrznymi powodującymi dysfunkcję rodzin są niskie kompetencje wychowawcze i opiekuńcze, brak umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego i budżetu domowego, niski status społeczny, zaburzone relacje – głównie małżeńskie, unikanie wypełniania swoich ról w rodzinie.

Zarówno rodzina jak i dzieci są grupami wymagającymi szczególnej troski. Celem polityki społecznej jest zajmowanie się zarówno rodziną jak i dziećmi poprzez długofalowe działania na rzecz zaspokajania ich potrzeb, rozwiązywania problemów, ochrony praw oraz wyrównywania szans życiowych. Instytucje pomocy społecznej podejmują działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, wymagających wsparcia poprzez pomoc finansową w formie zasiłków z pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych, nadto w formach niepieniężnych w formie pracy socjalnej, asystentury rodzin, poradnictwa specjalistycznego oraz aktywizacji zawodowej.

Rodziny bezradne w sprawach opiekuńczych i wychowawczych to wynik narastających problemów, m.in. uzależnienia, przemocy domowej, zaangażowania i zainteresowania sprawami dzieci, sposobem spędzania przez nich wolnego czasu. W rodzinach takich dzieci pozbawione są wzorców oraz własnej wartości, nie mają umiejętności założenia w przyszłości własnej rodziny. Rodzinami, których to szczególnie dotyczy są rodziny zagrożone ubóstwem, w tym wielodzietne i niepełne. Liczba rodzin z terenu gminy Lubicz korzystających ze świadczeń rodzinnych w roku 2013 wyniosła 906, z czego 119 stanowiły rodziny wielodzietne a 106 rodziny niepełne. Natomiast ze świadczeń pomocy społecznej korzystało 615 rodzin, z czego 175 wielodzietnych i 93 niepełnych. W roku 2013 GOPS w Lubiczu zatrudniał jednego asystenta rodziny, który objął wsparciem dwanaście rodzin, w których występowały problemy opiekuńczo – wychowawcze.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubiczu wynika, że ilość rodzin korzystających z pomocy finansowej z powodu problemów opiekuńczo – wychowawczych i nieprawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego zmniejsza się (wyjątek stanowi rok 2012). Powodem takiej statystyki jest fakt, że rodziny objęte wsparciem borykają się również z innymi wiodącymi problemami – bezrobociem, ubóstwem, uzależnieniami itd. Pracownicy socjalni obserwują, bowiem wzrost liczby rodzin nieradzących sobie lub słabo radzących sobie z wypełnianiem obowiązków rodzicielskich. Coraz częściej zgłaszają oni potrzebę wsparcia rodziny poprzez asystenturę rodzinną.

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013
rodziny – ogółem	517	524	527	569	615
bezradność w sprawach opiek- wych. i prowadzenia gospod. domowego w tym:	59	56	53	60	48
rodziny wielodzietne	23	22	18	20	15
rodziny niepełne	37	35	34	39	32

W gminie Lubicz zadania oświatowe oraz opiekuńczo – wychowawcze wypełniają szkoły podstawowe, gimnazja oraz przedszkola. Funkcjonuje sześć szkół podstawowych oraz dwa zespoły szkół, tj. gimnazjum wraz ze szkołą podstawową. Na terenie gminy jest jedno przedszkole publiczne, cztery przedszkola niepubliczne oraz trzy niepubliczne punkty przedszkolne, otwarte powyżej pięciu godzin w ciągu dnia. Nadto jest jedno prywatne przedszkole anglojęzyczne. Funkcje wspierające spełniają świetlice środowiskowe (aktualnie siedem na terenie gminy), które pełnią zarówno rolę wychowawczą jak i proponują alternatywne formy spędzania czasu wolnego. W świetlicach środowiskowych dzieci otrzymują posiłek, co ma duże znaczenie dla dzieci z rodzin borykających się z problemami materialnymi, gdzie często brakuje środków finansowych na zakup odpowiedniej jakości i ilości pożywienia.

Poniższe dane prezentują zestawienie przyczyn trudnej sytuacji życiowej rodzin, którym udzielono pomocy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiczu:

Powód trudnej sytuacji życiowej:	Liczba rodzin w podziale na lata:				
	2009	2010	2011	2012	2013
ubóstwo	200	221	281	366	451
sieroctwo	0	0	0	0	0
bezdomność	6	7	3	6	4
potrzeba ochrony macierzyństwa	54	57	58	63	70
w tym: wielodzietność	26	27	28	25	28
bezrobocie	311	317	337	403	450
niepełnosprawność	106	109	100	105	127
długotrwała lub ciężka choroba	110	108	121	116	125
bezradność w sprawach opiek.-wych. i prowadzenia gospod. domowego - ogółem, w tym:	54	56	53	60	48
rodziny niepełne	37	35	34	39	32
rodziny wielodzietne	20	22	18	20	15

przemoc w rodzinie	4	4	6	7	8
potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0
alkoholizm	27	29	25	31	34
narkomania	0	0	0	4	2
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	7	8	10	13	11
brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	0	0	0	0	0
trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochr. uzup.	0	0	0	0	0
zdarzenie losowe	2	2	1	5	5
sytuacja kryzysowa	5	6	6	5	6
klęska żywiołowa lub ekolog.	0	8	0	0	0

Zgromadzone dane obrazują sytuację rodzin oraz powody doświadczanych przez nie trudności. Instrumenty polityki społecznej oraz pomocy społecznej mogą wpływać na łagodzenie tych trudności i polepszać sytuację rodzin.

Nadrzędnym i długofalowym celem polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań aspołecznych, grożących patologiami, w tym przemocą domową.

Przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie mają obowiązek wszczynania procedury „Niebieskie Karty”. Jest to procedura interwencji w przypadku podejrzenia lub stwierdzenia przemocy w rodzinie, która składa się z odpowiedniej dokumentacji i sposobu postępowania. Głównym celem tej procedury jest rozpoznawanie przemocy i usprawnienie pomocy oferowanej przez przedstawicieli różnych służb w środowisku lokalnym poprzez interdyscyplinarny model pracy z rodziną. Jest to procedura interwencyjno – pomocowa.

Od roku 2011 funkcjonuje powołany przez Wójta Gminy Lubicz Zespół Interdyscyplinarny, zajmujący się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz przyjęty Uchwałą Rady Gminy Lubicz Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2010 – 2015. Realizacja niniejszego programu ma na celu kompleksową pomoc osobom i rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie dotyczące procedur „Niebieskie Karty”, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego spośród rodzin z terenu gminy Lubicz:

Ilość	2011	2012	2013
Wszczęte „Niebieskie Karty”	6	3(+6 kontynuowanych z 2011)	36(+17 kontynuowanych z 2012)
posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego	4	15	6
spotkania grup roboczych	-	68	231
zawiadomienie do organów ścigania (z art. 207§1 KK)	-	8	6
zawiadomienie do organów ścigania dot. leczenia odwyk.	-	1	1

Przemoc w rodzinie często zwana przemocą domową może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Jest to zachowanie negatywne o dużej szkodliwości społecznej. Przemoc w relacjach rodzinnych istnieje od zawsze, jednak dopiero w ciągu ostatnich kilku lat mówi się o niej więcej niż w latach poprzednich, a akty przemocy domowej są coraz częściej ujawniane właśnie ze względu na wzrost świadomości społecznej. Ten rodzaj przemocy zaczęto traktować, jako poważne zaburzenie i zagrożenie rodziny, które zazwyczaj prowadzi do tragicznych skutków.

W przyszłości należy dążyć do coraz bogatszej i szerszej oferty wsparcia osób doświadczających przemocy w rodzinie m. in. w formie poradnictwa i rozwoju systemu interwencji kryzysowej oraz podejmowanie działań wspomagających rodziny zagrożone wystąpieniem przemocy domowej. Nadto wskazane jest przeprowadzenie diagnozy w zakresie problemu przemocy w rodzinie, organizowanie konferencji oraz prowadzenie działań profilaktyczno – edukacyjnych na terenie gminy w celu uświadamiania mieszkańców na temat problemu przemocy w rodzinie. Potencjał społeczny środowiska lokalnego jest jednym z najważniejszych elementów kształtujących przestrzeń polityki społecznej.

3.3. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Jedynym pełnym badaniem, którego wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz umożliwiają ich charakterystykę, są narodowe spisy powszechne. Nie jest znana aktualna liczba i sytuacja niepełnosprawnych mieszkańców gminy Lubicz, gdyż dane dotyczące obszaru niepełnosprawności z Narodowego Spisu Powszechnego z 2011r. nie zostały jeszcze w pełni opracowane. Natomiast dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności dotyczące niepełnosprawnych mieszkańców gminy Lubicz są dostępne za ostatnie 3 lata: 2011 – 2013. Z dotychczas opublikowanych materiałów wynika, iż liczba osób niepełnosprawnych w powiecie toruńskim wynosi, 10393 co wskazuje, że osoby niepełnosprawne stanowią 10 % ogółu mieszkańców powiatu toruńskiego.

Ilość osób niepełnosprawnych w powiecie toruńskim w latach 2009 - 2013

Osoby zaliczone do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem		
Rok	Ilość osób	Udział osób niepełnosprawnych w stosunku do ogółu mieszkańców powiatu toruńskiego
2009	1771	17%
2010	1559	15%
2011	1856	18 %
2012	1863	18 %
2013	1734	17 %

Źródło: dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Toruniu

Z danych Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności wynika, że najliczniejszą grupę niepełnosprawnych stanowią osoby w przedziale wiekowym 41 – 59 lat. W kolejnych latach kształtowało się to odpowiednio: w 2009r.: 42%, w 2011r.: 37%, w 2012r.: 40%, w 2013r.: 57% z ogółu osób niepełnosprawnych. Wśród osób niepełnosprawnych przeważającą większość stanowiły osoby niepracujące zarobkowo: w 2009r. aż 83%. Poziom ten jest zbliżony i utrzymuje się na przestrzeni lat 2009 – 2013, w 2013r. wyniósł 78%. Pod względem poziomu wykształcenia najliczniejszą grupę wśród osób niepełnosprawnych stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym (w 2009r. 40%, w 2011r. i 2012r.: 37%,). Wśród osób niepełnosprawnych z orzeczonym stopniem niepełnosprawności w ciągu ostatnich trzech lat nastąpił stopniowy wzrost liczby osób z legitymujących się wykształceniem średnim, największy w 2013r., i wyniósł 55% ogółu osób niepełnosprawnych.

Dominującą przyczyną uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności jest upośledzenie narządu ruchu (w 2009r. stanowiło 59%, 2011r. 63%, 2013r. 59% ogółu osób z orzeczoną

niepełnosprawnością), następnie choroby układu oddechowego i krążenia (2009r. – 43%; 2011r. – 46%; 2013r. – 36% ogółu osób z orzeczoną niepełnosprawnością).

Niepełnosprawność wśród mieszkańców gminy Lubicz przedstawia się w podobny sposób jak w powiecie toruńskim i odsetek osób niepełnosprawnych do ogółu mieszkańców wynosi 16%-18%. Z danych Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności wynika, że najliczniejszą grupę stanowią osoby w przedziale wiekowym 41 – 59 lat, które to w 2011r. stanowiły 41 %; w 2012r. – 45% natomiast w 2013r. – 50% ogółu osób niepełnosprawnych. Dominującą przyczyną uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności stanowiło upośledzenie narządu ruchu. W ciągu ostatnich trzech lat obserwuje się stopniowy wzrost orzeczeń z tytułu chorób neurologicznych. Wśród osób niepełnosprawnych najwięcej osób posiada wykształcenie zawodowe (w 2011r. stanowiły one 40% natomiast w 2013r. – 33% z ogółu osób niepełnosprawnych). Znaczny odsetek wśród osób niepełnosprawnych stanowią osoby nieaktywne zawodowo, aż 86% w 2011r. Duży wzrost osób pracujących wśród niepełnosprawnych nastąpił natomiast w 2012r. i 2013r. – o 24% w stosunku do roku 2011r. Jednak mimo to osoby nieaktywne zawodowo w dalszym ciągu stanowią znaczącą większość wśród ogółu osób niepełnosprawnych.

Ilość osób niepełnosprawnych mieszkańców gminy Lubicz zaliczone do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem:

Osoby zaliczone do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem		
Rok	Ilość osób	Udział osób niepełnosprawnych do mieszkańców gminy Lubicz
2011	321	16 %
2012	346	18 %
2013	307	16 %

Źródło: dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Toruniu

Ilość osób niepełnosprawnych mieszkańców gminy Lubicz według orzeczonego stopnia niepełnosprawności:

Rok	Znaczny stopień niepełnosprawności	Umiarkowany stopień niepełnosprawności	Lekki stopień niepełnosprawności	Ogółem
2011r.	110 osób	130 osób	81 osób	321 osób
2012r.	78 osób	141 osób	127 osób	346 osób
2013r.	65 osób	137 osób	105 osób	307 osób

Źródło: dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Toruniu

Według danych Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności wynika, że największą grupę osób niepełnosprawnych stanowią osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

Niepełnosprawne dzieci mieszkające na terenie gminy Lubicz:

Rok	Dzieci do 3 lat	Dzieci w wieku 4-7 lat	Dzieci w wieku 8 – 16 lat	Ogółem
2011	80	52	102	234
2012	85	69	121	275
2013	57	65	91	213

Zródło: dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Toruniu

Z powyższych danych wynika, że najliczniejszą grupę dzieci z prawomocnym orzeczeniem o niepełnosprawności stanowiły dzieci w wieku 8 – 16 lat.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiczu od kwietnia 2013r. realizuje projekt „Aktywni niepełnosprawni w gminie Lubicz”, dzięki któremu ma możliwość zapoznania się z opinią osób niepełnosprawnych dotyczącą trudności i problemów, z jakimi borykają się niepełnosprawni mieszkańcy gminy. Dużym problemem jest brak pracy i ograniczony dostęp do pracy zarobkowej. Pracodawcy niechętnie zatrudniają osoby z niepełnosprawnością, boją się problemów i trudności. Pracodawcy nie mają obecnie już przywilejów z racji zatrudnienia osób niepełnosprawnych. W sytuacji, gdy gminę i kraj dotyka wysokie bezrobocie, tym trudniej jest osobom niepełnosprawnym. Osoby niepełnosprawne borykają się także z licznymi barierami komunikacyjnymi. Ciągłe niewystarczająco rozwinięty jest tabor komunikacyjny dostosowany do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym w szczególności na potrzeby niepełnosprawnych dzieci, zarówno na terenie gminy jak i w połączeniu gminy i okolicznych miejscowości.

3.4. UBÓSTWO I BEZDOMNOŚĆ

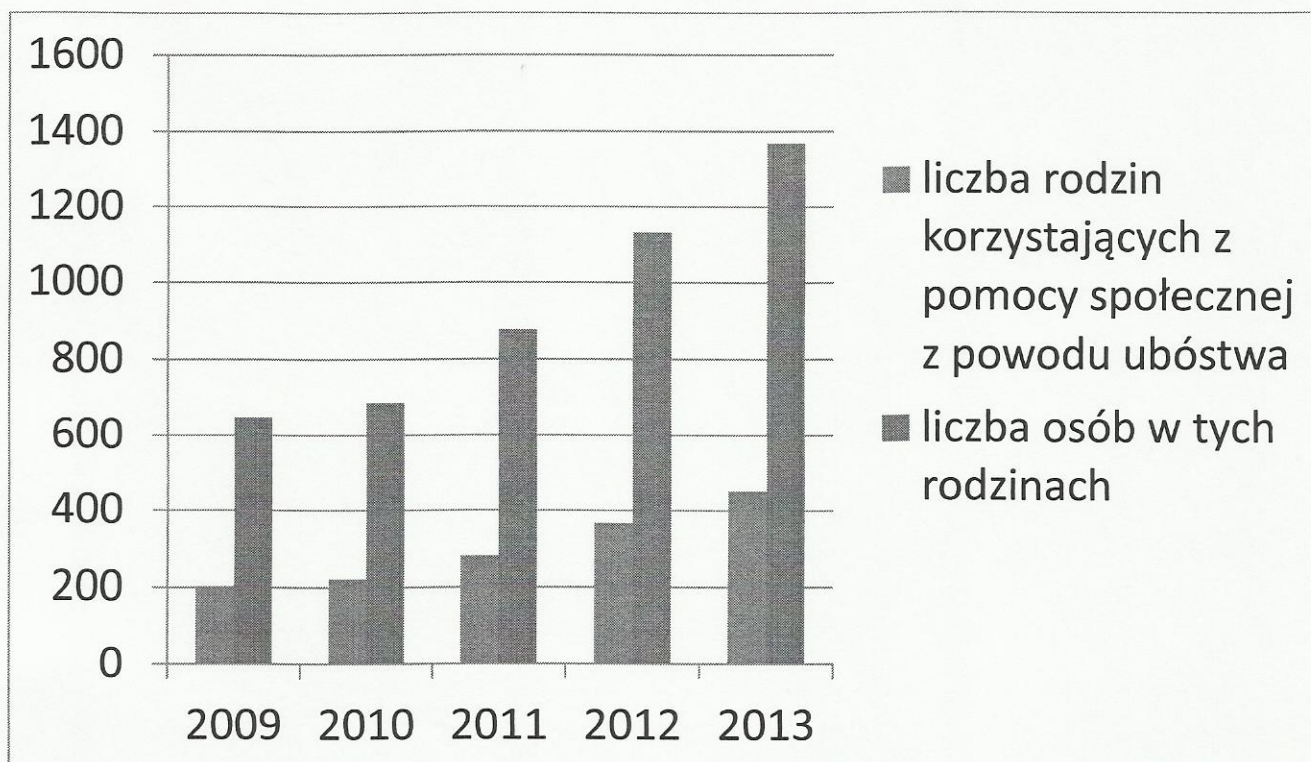
Nie ma jednoznacznych kryteriów, na podstawie których można sformułować obowiązującą wszystkich definicję ubóstwa. Zwykle przyjmuje się, że ubogim nazywamy kogoś, kogo nie stać na zaspokojenie elementarnych potrzeb. Do najważniejszych potrzeb, które powinny być zaspokojone należy zaliczyć wyżywienie, mieszkanie, ubranie, zachowanie zdrowia. Mniej podstawowe obejmują między innymi uczestnictwo w kulturze oraz zdobycie wykształcenia. Podstawowe potrzeby służą tylko przeżyciu, inne natomiast rozwojowi duchowemu. Możliwość zaspokojenia wszystkich pragnień człowieka składa się na jego pozycję społeczną i związany z nią stopień zamożności.

Państwo winno koordynować swoją politykę walki z patologiami życia społecznego z innymi organami władzy samorządowej oraz organizacji pozarządowych, by odnosić sukcesy w polityce zmniejszania rozmiarów biedy w Polsce. Obszar ubóstwa bowiem, pomimo coraz większych nakładów na opiekę socjalną jest ciągle wysoki. Skuteczność walki z biedą nie jest jedynie zależna od wysokości wypłacanych świadczeń socjalnych, co można nazwać postępowaniem biernym, ale także od realizowanych programów zapobiegania bezrobociu. Pamiętajmy również, że im większa jest sfera biedy, tym większa skala przestępczości oraz uzależnień od alkoholu i narkotyków.

Problem ubóstwa w Gminie Lubicz na przestrzeni ostatnich pięciu lat kształtował się następująco:

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
ilość rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa	203	221	281	366	451
ilość osób w rodzinie	647	686	877	1132	1369

Źródło: dane własne opracowane na podstawie MPiPS za lata 2009-2013

Zródło: dane własne opracowane na podstawie MPiPS za lata 2009-2013

Powyższe dane wskazują, że skala ubóstwa systematycznie zwiększa się. Bez wątpienia podniesienie kryterium dochodowego od 01.10.2012r. spowodowało, że kolejne rodziny znalazły się w systemie korzystających z pomocy społecznej a tym samym ich poziom życia predysponował ich do rodzin żyjących poniżej granicy ubóstwa. Oznacza to, że coraz więcej rodzin nie jest w stanie zaspokoić swoich podstawowych potrzeb, a brak możliwości ich zaspokojenia powoduje drastyczny spadek poziomu życia rodziny, co w następstwie może doprowadzić do innych niekorzystnych i patologicznych zjawisk, m.in.: alkoholizmu, narkomanii, przemocy w rodzinie, przestępczości, osłabieniu więzi rodzinnych.

Systematycznie rozszerzająca się skala ubóstwa spowodowała, że w systemie pomocy społecznej tkwią rodziny, które korzystają ze wsparcia od kilkunastu i więcej lat. W następstwie długotrwałego bezrobocia mamy do czynienia z rodzinami korzystającymi z pomocy społecznej wykraczającymi już poza jedno, a nawet dwa pokolenia. Taki stan rzeczy powoduje, że praca z rodziną dotkniętą problemem ubóstwa wymaga wielowątkowych oddziaływań na życie osobiste, rodzinne, społeczne i zawodowe. W tej sytuacji zwiększa się zakres obowiązków pracowników socjalnych, a prowadzona przez nich praca socjalna wymaga aktywności i nowatorskich rozwiązań. Jest wielce prawdopodobne, że z problemem ubóstwa ośrodki pomocy społecznej będą musiały zmagać się przez wiele kolejnych lat.

Najdotkliwszą formą wykluczenia społecznego jest bezdomność. Na terenie gminy Lubicz nie jest to zjawisko powszechne, natomiast ilość rodzin i osób zmagających się z problemem bezdomności utrzymuje się na podobnym poziomie. Z obserwacji pracowników socjalnych wynika, że bezdomność jest najczęściej wynikiem alkoholizmu i rozpadu więzi rodzinnych.

Na terenie gminy Lubicz nie ma infrastruktury wspierającej osoby bezdomne. Brak jest ośrodków dla bezdomnych mężczyzn, kobiet i całych rodzin. Nie ma także, co jest dużą trudnością, szczególnie w okresie jesienno- zimowym jadalni, czy noclegowni. To powoduje, że osoby bezdomne kierowane są do specjalistycznych ośrodków dla osób bezdomnych poza obszar gminy, co znacznie zwiększa koszty utrzymania tych osób i jednocześnie zmniejsza ich szanse na wyjście z problemu. Skala bezdomności na terenie gminy nie jest jednak znacząca.

Zjawisko bezdomności w gminie Lubicz w latach 2009-2013.

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
ilość rodzin dotkniętych problemem bezdomności	5	7	3	6	4
ilość osób w tych rodzinach	8	16	11	14	11

Źródło: dane własne opracowane na podstawie MPiPS za lata 2009-2013

Obserwuje się natomiast, narastające zjawisko bezdomności wśród rodzin, z powodu utraty miejsca zamieszkania. Pracownicy socjalni dostrzegają narastające zjawisko wyuczonej bezradności, szczególnie wśród młodych rodzin, które to nie dość odpowiedzialnie dbają o opłacanie czynszu za wynajmowany lokal, lekceważą ten obowiązek. W wyniku takiej postawy często niestety rodziny te stają się bezdomnymi. Pracownicy socjalni i asystenci rodziny winni pracować z osobami i rodzinami zagrożonymi bezdomnością z wykorzystaniem wszelkich dostępnych metod pracy socjalnej a także poszukiwać nowych rozwiązań w tym zakresie.

3.5. BEZROBOCIE

Bezrobocie jest negatywnym zjawiskiem, które powoduje liczne konsekwencje ekonomiczne i społeczne, zarówno dla jednostek, rodzin, jak i dla całej społeczności lokalnej. Bezrobocie sprawia, że standard życia osób i rodzin obniża się i często jest przyczyną szeregu zjawisk z obszaru patologii społecznej, której wielkość z kolei jest jedną z barier rozwoju lokalnego.

Dostępne dane statystyczne wskazują, iż stopa bezrobocia w powiecie toruńskim na dzień 31.10.2013 r. kształtowała się na poziomie 20,6%, przy średnim poziomie bezrobocia w województwie kujawsko-pomorskim 17,7% (Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie kujawsko-pomorskim - stan w dniu 30.06.2013 roku – za <http://podlupa.wup.torun.pl/>).

Na dzień 31.10.2013 roku, 7060 osób było zarejestrowanych, jako bezrobotne w powiecie toruńskim. Natomiast w gminie Lubicz na dzień 31.10.2013 zarejestrowanych było ogółem 996 osób (w tym 571 kobiet), co stanowi 14,1 % ogółu bezrobotnych w powiecie toruńskim. W porównaniu do roku 2012 stopa bezrobocia w gminie Lubicz nieznacznie spadła – na dzień 31.12.2012r. było zarejestrowanych 1038 mieszkańców gminy Lubicz.

Wśród ogółu bezrobotnych mieszkańców gminy Lubicz zarejestrowanych w Urzędzie Pracy, 101 osób zostało zwolnionych z przyczyn zakładu pracy, 56 osób to zarejestrowani w okresie do 12 m-cy od ukończenia szkoły, zaś 118 osób stanowili bezrobotni z prawem do zasiłku (za <http://pup.powiatatorunski.ibip.pl>). Zjawisko bezrobocia jest również jedną z głównych przyczyn korzystania z pomocy społecznej na terenie gminy Lubicz. W 2013 r. z powodu bezrobocia z pomocy społecznej korzystało 450 rodzin (w tym 1441 osób w rodzinach), tj. 73% ogółu korzystających z pomocy społecznej.

Ponadto na terenie gminy występuje zjawisko bezrobocia nierejestrowanego (tzw. bezrobocie utajone), które jest trudne do oszacowania. Wynika to z faktu, że związane jest w znacznym stopniu z istnieniem tzw. szarej strefy oraz powszechnością zjawiska „pracy na czarno” - bez umowy. Zjawisko to obserwowane jest m.in. przez pracowników socjalnych zatrudnionych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubiczu. Problem istnienia pracy „na czarno” nie jest jednak rozwiązywalny na poziomie gminy. Wymaga on zmian systemowych na szczeblu władzy centralnej.

3.6. UZALEŻNIENIA

Problem nadużywania środków psychoaktywnych i uzależnień zajmuje szczególne miejsce wśród problemów społecznych gminy Lubicz. Na przestrzeni ostatnich lat zmieniły się środowiskowe i kulturowe uwarunkowania związane m.in. ze sposobami zażywania tych środków.

Aby uzmysłować sobie skalę problemu uzależnień warto przypomnieć, że Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) szacuje, iż problem uzależnień od alkoholu dotyczy 2% społeczeństwa, a kolejne 8% stanowią dorośli i dzieci żyjące w najbliższym otoczeniu osoby uzależnionej.

Szkody najczęściej występujące u członków rodzin z problemem uzależnień to:

- schorzenia psychosomatyczne
- zaburzenia emocjonalne spowodowane chronicznym stresem, przemocą, demoralizacją
- ubóstwo i bezrobocie (obniżenie szans na osiągnięcie zadowolenia zawodowego, kariery zawodowej)

Mając na uwadze znaczenie działań profilaktycznych dla ograniczania negatywnych skutków używania środków psychoaktywnych władze gminy Lubicz wspierają finansowo m.in. takie działania jak:

- zabezpieczanie pomocy specjalistycznej
- utrzymywanie Punktu Konsultacyjnego (udzielającego poradnictwa terapeutycznego w zakresie uzależnienia i współuzależnienia)
- funkcjonowanie świetlic środowiskowych
- wzmacnianie kompetencji wychowawczych osób zaangażowanych w proces wychowawczy młodego pokolenia,
- realizacja programów profilaktycznych w szkołach (teatr w szkołach, przedstawienia, pogadanki)
- inicjatywy lokalnych organizacji (w ramach kampanii profilaktycznych) skierowanych

do całej społeczności lokalnej

- inicjatywy organizacji pozarządowych skierowanych na zapewnienie wypoczynku letniego dzieciom (ofiaram współuzależnienia).

Oficjalne statystyki gminy różnią się z całą pewnością od rozmiarów zjawiska, jakie istnieje wśród jego mieszkańców. Nie wszyscy z mieszkańców gminy Lubicz mających problem z nadużywaniem środków psychoaktywnych wyrażają wolę do korzystania z profesjonalnej pomocy. Na przestrzeni ostatnich lat zmieniły się środowiskowe i kulturowe uwarunkowania związane m.in. ze sposobami zażywania środków. Problem uzależnienia dotyczy nie tylko osób z tzw. nizin społecznych.

W najbliższych latach działania winny być nakierowane oprócz profilaktyki alkoholowej również na przeciwdziałanie zażywania narkotyków oraz profilaktykę HIV/AIDS.

Szansę na sukcesywne ograniczanie rozmiarów problemów związanych z uzależnieniem stwarza współpraca instytucji samorządowych i pozarządowych.

Rozszerzenie działań w kierunku profilaktyki w szkołach, rozwinięcie organizacji skupiających młodzież w tym organizacji kościelnych ma szansę doprowadzić do wzrostu świadomości młodzieży w zakresie zagrożeń uzależnieniem. Dlatego w perspektywie lat następnych należy dołożyć wszelkich starań zmierzających do wzrostu świadomości mieszkańców gminy w zakresie uzależnień.

Obecnie na terenie gminy funkcjonuje siedem Świetlic Środowiskowych, które skupiają dzieci i młodzież ze środowisk lokalnych, w których zauważono problemy związane z uzależnieniami oraz występujące trudności opiekuńczo – wychowawcze.

W ramach terapii uzależnień od kilku lat działa w gminie „Punkt Konsultacyjny”. Obecnie Punkt czynny jest (4 godziny 1 x w tygodniu). Udziela poradnictwa terapeutycznego w zakresie:

- uzależnienia (prowadzenie terapii motywującej dla klientów niezdecydowanych do podjęcia leczenia uzależnienia, rezygnacji ze szkodliwego wzorca picia, stosowania przemocy domowej oraz prowadzenia terapii podtrzymującej dla klientów po leczeniu podstawowym w ośrodkach i szpitalach psychiatrycznych)

- współuzależnienia (spotkania indywidualne i sesje małżeńskie)
- picia ryzykownego i szkodliwego
- korzystania ze środków psychoaktywnych
- uzależnień nie chemicznych
- poradnictwa rodzinnego
- krótkoterminowej terapii skoncentrowanej na rozwiązaniach

W 2013 r. w ramach Punktu Konsultacyjnego udzielono około 500 porad i przeprowadzono 50 rozmów motywujących do podjęcia terapii odwykowej.

3.7. EDUKACJA, SPORT I KULTURA

Na terenie gminy Lubicz znajdują się następujące placówki oświatowe:

1. Zespół Szkół nr 1 w Lubiczu Górnym ul. Piaskowa 23 w skład, którego wchodzi:
 - Szkoła Podstawowa nr 2 im. Tadeusza Kościuszki w Lubiczu (wraz z oddziałem przedszkolnym)
 - Gimnazjum nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Lubiczu
2. Zespół Szkół nr 2 w Grębocinie ul. Szkolna 4 w skład, którego wchodzi:
 - Szkoła Podstawowa w Grębocinie im. Papieża Jana Pawła II (wraz z oddziałem przedszkolnym),
 - Gimnazjum nr 2 w Grębocinie im. Papieża Jana Pawła II
3. Szkoła Podstawowa nr 1 w Lubiczu Dolnym ul. Szkolna 7 (wraz z oddziałem przedszkolnym)
4. Szkoła Podstawowa w Gronowie (wraz z oddziałem przedszkolnym)
5. Szkoła Podstawowa w Młyńcu Pierwszym ul. Toruńska 10 (wraz z oddziałem przedszkolnym)
6. Szkoła Podstawowa w Złotorii ul. Pomorska 9/11 (wraz z oddziałem przedszkolnym)

Opiekę nad małymi dziećmi do 6 lat na terenie gminy Lubicz zapewnia osiem przedszkoli:

1. Przedszkole Publiczne „Chatka Puchatka” w Lubiczu Górnym ul. Piaskowa 2
2. Przedszkole Niepubliczne „Słoneczko” w Grębocinie ul. Szkolna 4
3. Przedszkole Niepubliczne „Akademia Malucha” w Złotorii ul. Szkolna 5
4. Przedszkole Niepubliczne „Tęczowa Kraina” w Lubiczu Dolnym ul. Dworcowa 11 c
5. Prywatne Przedszkole Anglojęzyczne „Mały Miś” w Grębocinie ul. Toruńska 4a
6. Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Arka Noego” w Lubiczu Górnym ul. Parkowa 19
7. Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Troskliwe Misie” w Lubiczu Górnym ul. Widokowa 6
8. Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Żyrafa” w Lubiczu Górnym ul. Lipnowska 9.

Na terenie gminy Lubicz funkcjonują Świetlice Środowiskowe w Gronowie, Grabowcu, Jedwabnie, Lubiczu Górnym, Lubiczu Dolnym, Rogówku, Młyńcu Pierwszy oraz w Grębocinie przeznaczone dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, zagrożonych problemem uzależnienia. Świetlice otaczają dzieci i młodzież opieką wychowawczą, tworzą warunki do nauki, rozwijania zainteresowań i uzdolnień, wyrównują braki wychowawcze rodziny i eliminują zaburzenia zachowania.

Na terenie Gminy Lubicz istnieją następujące obiekty infrastruktury sportowej:

- kompleks boisk sportowych „Orlik” w Grębocinie przy Zespole Szkół nr 2 oraz w Lubiczu Górnym przy Zespole Szkół Nr 1
- hale sportowe: w Lubiczu Górnym przy Zespole Szkół Nr 1 oraz w Grębocinie przy Zespole Szkół nr 2
- kompleks boisk sportowych przy Szkole Podstawowej nr 1 w Lubiczu Dolnym oraz przy Szkole Podstawowej w Złotorii
- sala gimnastyczna przy Szkole Podstawowej nr 1 w Lubiczu Dolnym

Promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia oraz sportu wspierają następujące stowarzyszenia kultury fizycznej: LKS „Sokół”, KS „Saturn”, KS „Jeziorak”, KS „Flisak” Złotoria, KS „Krobia” oraz Uczniowskie Kluby Sportowe: UKS „Żak”, UKS Grębocin, UKS „Sprint”, UKS „Drwęca Novar”.

Działalność kulturalną w gminie Lubicz, poza Urzędem Gminy w Lubiczu prowadzi biblioteka gminna. Główna siedziba Gminnej Biblioteki Publicznej znajduje się w Lubiczu Dolnym, natomiast jej cztery filie znajdują się w Lubiczu Górnym, Złotorii, Grębocinie i Gronowie.

Na obszarze gminy działają następujące organizacje pozarządowe:

- 4 Koła Seniorów zrzeszone w Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Toruniu:

Klub Seniora „Lubiczanie”

Klub Seniora „Złota Jesień”

Klub Seniora „Arka”

Klub Seniora „Dolina Drwęcy”

Działalność kulturalno – artystyczną wspierają także Koła Gospodyń Wiejskich funkcjonujące w następujących miejscowościach: Grębocin, Młyniec Pierwszy, Jedwabno oraz Brzezinko.

Ponadto na terenie gminy Lubicz działają następujące organizacje pozarządowe oraz stowarzyszenia:

- Muzeum Piśmiennictwa i Drukarstwa w Grębobcinie z Fundacją „ŚWIĄTYNIA SZTUKI” w Grębobcinie
- Stowarzyszenie Producentów Rolnych „Zagroda” w Jedwabnie
- Stowarzyszenie Kulturalne „POKOLENIA” w Lubiczu
- Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Lubicz w Złotorii
- Stowarzyszenie „Rota Zbrojna Grodu Lubicz”
- Stowarzyszenie „Towarzystwo Inicjatyw Lokalnych w Lubiczu”
- Stowarzyszenie na Rzecz Promowania Edukacji Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej „Stumilowy Las” w Lubiczu
- Stowarzyszenie Mieszkańców Społecznie Aktywnych Wsi Rogówko
- Stowarzyszenie Klub Jeździecki Młyńska Struga w Grabowcu
- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Lubicza
- Towarzystwo Miłośników Wsi Kopanino
- Stowarzyszenie Kobiet na Rzecz Rozwoju Wsi Brzezinko

Należy zwrócić uwagę, że gmina Lubicz jest jedną z trzech gmin tworzących Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Podgrodzie Toruńskie”, które założono w 2006 roku.

3.8. OPIEKA ZDROWOTNA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE, MIESZKALNICTWO

Usługi medyczne na bazie kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia na terenie gminy Lubicz świadczą następujące podmioty:

- Lecznice CITOMED Sp. z o.o., Przychodnia w Lubiczu Górnym ul. Paderewskiego 3,
- NZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego w Złotorii ul. Toruńska 52,
- NZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego w Grębocinie ul. Karwowskiego 5,
- Lekarze Rodzinni „Moja Przychodnia” w Grębocinie ul. Lubicka 11,
- NZOZ Poradnia Rehabilitacyjna „ReVITA” w Lubiczu Górnym,

Za bezpieczeństwo socjalne odpowiada Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z siedzibą w Lubiczu Dolnym.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiczu realizuje zadania w zakresie pomocy społecznej określone w ustawie o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.(tekst jednolity Dz.U. z 2013 poz.182). Zgodnie z art. 3 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej „pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, o których mowa w art. 2 ust. 1, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem”.

Od 03.02.2014r. pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubiczu w każdy poniedziałek, środę i piątek dyżurują w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej w godzinach od 15:00 do 17:00. Celem Punktu Interwencji Kryzysowej jest rozwiązywanie zdarzeń nagłych, zagrażających zdrowiu i życiu mieszkańców gminy Lubicz.

Za bezpieczeństwa na terenie gminy Lubicz odpowiada Komisariat Policji w Lubiczu Górnym ul. Paderewskiego 3.

Zasoby mieszkaniowe na terenie gminy Lubicz tworzą:

- Spółdzielnia Mieszkaniowa Lubicz, w Lubiczu Górnym, która liczy 1700 mieszkańców;
- Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nauczyciel” w Gronowie, która liczy 90 mieszkańców;
- Zarząd Dróg, Gospodarki Mieszkaniowej i Komunalnej w Lubiczu, który liczy 265 mieszkańców;
- Toruńskie TBS, które liczą 381 mieszkańców.

3.9. GOSPODARKA

Położenie gminy Lubicz w sąsiedztwie Torunia sprawia, że gmina charakteryzuje się wyższą niż typowe gminy wiejskie aktywnością gospodarczą. W gminie Lubicz zarejestrowanych jest 1433 podmioty gospodarcze z główną siedzibą działalności na terenie gminy Lubicz, z tego aktywną działalność gospodarczą prowadzą 1182 podmioty gospodarcze, natomiast pozostałe mają działalność zawieszoną. Najliczniejszą działalnością gospodarczą charakteryzują się sołectwa: Lubicz Górny, Lubicz Dolny, Grębocin i Złotoria.

Na przestrzeni ostatnich dwóch lat widoczna jest wzrostowa tendencja do uruchamiania nowych podmiotów gospodarczych. Poniżej zaprezentowane zostało porównanie roku 2012 do 2013 w zakresie zarejestrowania nowych działalności, a także zlikwidowanych oraz zawieszonych podmiotów gospodarczych.

2012 rok

zarejestrowane nowe działalności -	172 podmioty
zlikwidowane działalności -	170 podmiotów
zawieszone działalność -	181 podmiotów

2013 rok

zarejestrowane nowe działalności -	232 podmioty
zlikwidowane działalności -	135 podmiotów
zawieszone działalności -	160 podmiotów

Działalność gospodarczą prowadzą w przeważającej części mężczyźni - 66%, kobiety natomiast stanowią 34% ogółu osób prowadzących działalność. Wśród zarejestrowanych działalności najwięcej punktów stanowi: handel, usługi budowlane i transportowe. W 90% są to jednoosobowe działalności zajmujące się handlem obwoźnym na rynkach i targowiskach, sklepy internetowe prowadzone szczególnie przez ludzi młodych oraz sklepy z odzieżą używaną.

Zakłady produkcyjne na terenie gminy Lubicz najczęściej wskazywane przez klientów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubiczu jako potencjalnych pracodawców to:

„Novar” w Krobii – (producent wyposażenia sklepów i stojaków reklamowych);
„Del-Vis” w Lubiczu Dolnym – (producent gilz papierosowych);
„W.A.S. – Polska” w Lubiczu Górnym – (montaż wyposażenia ambulansów sanitarnych);
„Hektor” w Lubiczu Dolnym – (producent koszul męskich);
„Darex – Arpis” w Lubiczu Dolnym - (producent bielizny);
„Shorewood” w Krobii – (producent wyrobów papierniczych);

„Pacific Cereal Partners Poland” w Lubiczu Dolnym – (producent płatków);
„Schiedel” w Lubiczu Dolnym – (producent wkładów kominowych);
„Tagmet” w Lubiczu Dolnym – (producent elementów meblowych);
„Euro Light” w Złotorii – (producent świec i knotów);
„Jurmet” w Lubiczu Dolnym – (producent technologii cięcia dla przemysłu opakowaniowego);
„Marocon” w Grabowcu – (producent urządzeń i podzespołów dla przemysłu);
„Primet” w Lubiczu Górnym – (producent papieru toaletowego, ręcznikowego i ekologicznego);
„STOLGRO” w Grębocinie – (producent mebli);
„Dynamic Metal” w Grębocinie - (producent konstrukcji stalowych);
„ELL-BET” w Młyńcu Pierwszym – (producent kostki brukowej, obrzeży i krawężników);
„Eko-Ceramika” w Jedwabnie – (producent ceramiki ozdobnej);
Betoniarnia „Paprocki” w Lubiczu Dolnym – (produkcja betonu i kostki betonowej);
„KALTOM” w Grabowcu – (producent dywanów);
„Amanda” w Józefowie – (producent rajstop i skarpet);
„Skoczek” w Lubiczu Dolnym – (producent druków);
„Alwo” w Złotorii – (producent urządzeń klimatyzacyjnych i wentylacyjnych);
„Martinex” w Lubiczu Górnym – (producent makaronów);
„Piekarnia Cukiernia Anusiak Gabriel” w Złotorii – (producent artykułów spożywczych i cukierniczych);
„Cukiernia Jankowscy” w Rogówku – (producent artykułów spożywczych i cukierniczych).

Największym zagęszczeniem usług handlowych spośród wszystkich sołectw gminy Lubicz charakteryzują się największe miejscowości: Lubicz Dolny, Lubicz Górny, Złotoria i Grębocin. Wyróżniają je przede wszystkim funkcje handlowe i usługowe. Zauważalna jest również liczba firm z branży transportowej i budowlanej. Najczęściej występują firmy w zakresie świadczenia usług:

- fryzjerskich i kosmetycznych;
- informatycznych;
- budowlanych;
- szewskich;
- restauracyjnych;

- Restauracja w Złotorii „Przy Złotej Wyspie” wraz z kompleksem szkoleniowo –

- rekreacyjnym;
- Restauracja „Ada” w Lubiczu Dolnym;
 - Restauracja „Pod Kasztanami” w Grębocinie;
 - Restauracja i Hotel „Ambasada” w Krobiei;
 - pizzerie i bary;
- rozrywkowych;
- kręgielnia w Lubiczu Górnym
- wodociągowych i kanalizacyjnych – („Lubickie Wodociągi” Sp. z o.o.);
- tartaki;
- garbarnia skór.

3.10. ROLNICTWO I LEŚNICTWO

W rolnictwie na terenie gminy Lubicz dominują indywidualne gospodarstwa rolne o powierzchni do 1 hektara – jest ich 308, o powierzchni od 1 – 7 ha jest ich 849. Na ogół właściciele tych gospodarstw są tzw. dwuzawodowcami (pracują w okolicznych zakładach, wykonują usługi w ramach prowadzonej działalności pozarolniczej). W przedziale od 7 do 10 hektarów jest 108 gospodarstw rolnych. W przedziale od 10 – 15 hektarów występuje 68 gospodarstw rolnych. W przedziale od 15 do 20 hektarów mamy 26 gospodarstw rolnych. W przedziale od 20 do 50 hektarów są 42 gospodarstwa rolne. Natomiast powyżej 50 hektarów są 4 gospodarstwa rolne.

Należy zwrócić uwagę, że użytki rolne stanowią 65,9% powierzchni gminy, pozostałe 34,1% stanowią tereny zabudowane, drogi, nieużytki, wody płynące itp. Pod względem botanicznym dominują gleby klasy III i IVa, które stanowią 55% powierzchni gruntów, natomiast gleby najsłabsze klasy IVb, V i VI – zajmują aż 45% ogólnej powierzchni gruntów ornych. Oznacza to, iż rolnictwo posiada na tych terenach niezbyt korzystne warunki do wysokotowarowej produkcji rolnej. W gospodarstwach rolnych dominuje hodowla trzody chlewnej oraz produkcja roślinna.

Lasy na terenie gminy Lubicz zajmują powierzchnię 2027 ha, co stanowi 19,1 % powierzchni ogólnej gminy. Kompleksy leśne na obszarze gminy rozmieszczone są nierównomiernie. Znajdują się głównie w rejonie Grabowca, Kopanina, Nowej Wsi oraz w rejonie Gronowa i Gronówka. Większość lasów to lasy państwowe będące w zarządzie Nadleśnictwa Dobrzejewice i Golub-Dobrzyń. Dominują zdecydowanie drzewostany sosnowe młodszych klas wiekowych z niewielkim udziałem gatunków liściastych: brzoza, lipa, dąb, olcha.

4. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT na poziomie ogólnym jest procedurą analityczną pozwalającą na gromadzenie i porządkowanie danych oraz przejrzystą ich prezentację. Najczęściej jednak analiza SWOT traktowana jest, jako narzędzie analizy strategicznej służące do określenia najlepszych kierunków rozwoju badanego obszaru. Jest to postępowanie badawcze spełniające najważniejsze funkcje diagnostyczne, pozwalające na ocenę całości, ale jednocześnie wskazuje na słabe punkty systemu, które następnie można przełożyć na konkretne rozwiązania.

Istotą analizy jest identyfikacja czynników, które mogą wpływać na funkcjonowanie badanego obszaru oraz posegregowanie ich na cztery grupy: *mocne strony* (S- Strengths) - mocna strona to czynnik wewnętrzny, czyli to, co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obszaru, *słabe strony* (W - Weaknesses) - słaba strona to czynnik wewnętrzny, czyli to, co stanowi słabość, barierę, wadę, *szanse* (O - Opportunities) - szansa to czynnik zewnętrzny (cecha otoczenia), czyli to, co stwarza dla analizowanego obszaru szansę korzystnej zmiany, *zagrożenia* (T - Threats) - zagrożenie to czynnik zewnętrzny (cecha otoczenia), czyli to, co stwarza dla obiektu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

Mocne strony	Słabe strony
- zaangażowanie władz samorządowych i służb społecznych w poszukiwaniu nowych rozwiązań w sferze polityki społecznej - dobrze przygotowana i doksztalcząca się kadra ośrodka pomocy społecznej - dobrze rozwinięta sieć placówek oświatowych (szkoły i przedszkola) – pozytywnie nastawionych na rozwiązywanie problemów społecznych - powołany i działający Klub Integracji Społecznej - powołana i działająca Spółdzielnia Socjalna - wsparcie samorządu lokalnego udzielane	- niewystarczająco rozwinięta sieć opieki dla dzieci do trzeciego roku życia - brak infrastruktury pomocowej na rzecz osób bezdomnych i doświadczających przemocy - brak specjalistycznego transportu dla osób niepełnosprawnych (docelowego dowozu) - brak infrastruktury wspierającej rodzinę i pieczę zastępczą - systematyczny wzrost „szarej strefy” - stale utrzymujące się wysoki poziom długotrwałego bezrobocia - niewystarczająca więź sąsiedzka wynikająca z migracji ludności

organizacjom pozarządowym, które działają na rzecz rozwoju społecznego dzieci, młodzieży i osób starszych - pobudzanie lokalnej aktywności społecznej poprzez liczne imprezy, festyny organizowane przez władze samorządowe, rady sołeckie - umiejętność pozyskiwania środków zewnętrznych - wzrost poziomu aktywności społecznej i zawodowej wśród mieszkańców gminy, korzystających z pomocy społecznej - wspieranie i kreowanie lokalnych liderów przez władze samorządowe - rozwinięta i sprawnie działająca sieć komunikacyjna na terenie gminy - dobrze rozwinięta sieć placów zabaw i boisk sportowych („Orlików”) - sieć SEPI – wspólna baza danych Powiatowego Urzędu Pracy i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubiczu - aktywnie realizowany Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - dobrze rozwinięta sieć prężnie działających bibliotek gminnych	- brak oferty usług opiekuńczych dla osób starszych w systemie pomocy zmianowej i całodobowej - niewystarczająca oferta usług dla osób chorych, samotnych i niepełnosprawnych - niewystarczająca oferta instytucji wspierających osoby starsze (np. brak dziennych domów pomocy społecznej) - słaby rozwój podmiotów ekonomii społecznej - brak rozwiniętej sieci wolontariatu - niewystarczający dostęp mieszkańców do porad obywatelsko – prawnych - duża liczba rodzin korzystających z systemu pomocy społecznej ze względu na bezrobocie i małą aktywność w poszukiwaniu pracy - dziedziczenie modelu nieaktywnego życia społecznego i zawodowego - długotrwałe korzystanie z systemu pomocy społecznej - stale utrzymujący się wysoki poziom ubóstwa - niewystarczająca oferta związana z aktywizacją osób niepełnosprawnych - niewystarczający dostęp mieszkańców, a przede wszystkim osób niepełnosprawnych do Internetu - nisko rozwinięty poziom poradnictwa specjalistycznego dla ofiar przemocy - brak wnikliwej diagnozy w zakresie problemów przemocy w rodzinie, uzależnienia wśród młodych mieszkańców
--	---

	gminy oraz potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych
Szanse	Zagrożenia
- funkcjonowanie świetlic środowiskowych wspierających rozwój dzieci i młodzieży - duża świadomość lokalnych władz samorządowych dotyczących problemów lokalnej polityki społecznej - rozwój organizacji pozarządowych - rozwój specjalistycznych usług opiekuńczych - rozwój usług opiekuńczych - rozwijająca się sieć opieki medycznej i wsparcia rehabilitacyjnego - funkcjonowanie programu „Duża Rodzina” - realizacja programu „Bezpieczna Gmina” - systematycznie powstające nowe podmioty gospodarcze - pozytywne reakcje pracodawców, zatrudniających osoby zagrożone wykluczeniem społecznym - pojawienie się podmiotów wspierających osoby niepełnosprawne	- brak wystarczającej oferty dla młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych i rodzin poprawnie funkcjonujących - słabo działający system wsparcia osób doznających przemocy w rodzinie - duża migracja ludności do gminy Lubicz - starzenie się społeczeństwa - wzrastająca liczba rodzin dysfunkcyjnych - niewystarczająca oferta aktywizacji osób niepełnosprawnych - wzrost liczby rodzin przeżywających problemy opiekuńczo – wychowawcze - niesprzyjające instytucjom pomocowym działania mediów - wzrost liczby rodzin mających niskie kompetencje rodzicielskie i społeczno – zawodowe

5. MISJA

Polepszanie, jakości życia mieszkańców gminy Lubicz poprzez efektywny system wsparcia.

Realizacja misji samorządu gminy Lubicz skupia się na wypracowaniu efektywnego systemu wsparcia zmierzającego do minimalizowania skutków problemów społecznych oraz poprawy jakości życia mieszkańców gminy Lubicz. System ten powinien wspierać rodziny oraz osoby samotne w codziennym życiu poprzez przeciwdziałanie pojawiającym się trudnościom. Wobec powyższego cele strategiczne koncentrują się na kompleksowym wsparciu rodziny, zintegrowanym systemie wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych, aktywizacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rozwoju lokalnego kapitału społecznego.

6. CELE STRATEGICZNE

1. Kompleksowe wsparcie rodziny

- 1.1. Profilaktyka i wspieranie rodziny z problemami opiekuńczo – wychowawczymi
- 1.2. Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży.
- 1.3. Profilaktyka i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zapobieganie sytuacjom kryzysowym
- 1.4. Realizowanie i promowanie działań aktywizujących w sferze zawodowej oraz społecznej
- 1.5. Zapobieganie demoralizacji i patologizacji rodziny oraz uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży

2. Zintegrowany system wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych

- 2.1. Zwiększenie oferty usług dla osób starszych i niepełnosprawnych
- 2.2. Integracja i aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych
- 2.3. Podniesienie świadomości społecznej dotyczącej roli osób starszych i niepełnosprawnych

3. Aktywizacja osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

- 3.1. Wsparcie i aktywizacja osób bezrobotnych
- 3.2. Reintegracja społeczna osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym
- 3.3. Reintegracja zawodowa osób i grup z kręgu wykluczenia społecznego
- 3.4. Rozwój ekonomii społecznej i NGO

4. Rozwój lokalnego kapitału społecznego

- 4.1. Zwiększenie aktywności społeczności lokalnej
- 4.2. Budowanie systemu wsparcia poprzez wolontariat
- 4.3. Profesjonalizacja służb społecznych

1. Kompleksowe wsparcie rodziny

1.1. Profilaktyka i wspieranie rodziny z problemami opiekuńczo – wychowawczymi

L.p.	Zadania	Wskaźnik realizacji	Realizator
1	Rozwój pracy socjalnej i asystentury rodzinnej w rodzinach mających trudności opiekuńczo - wychowawcze	- liczba rodzin z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi objętych pracą socjalną - liczba rodzin z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi objętych asystenturą rodziny	GOPS
2	Rozwój poradnictwa specjalistycznego na rzecz rodziny	- liczba osób/rodzin objętych poradnictwem na rzecz rodziny - liczba godzin poradnictwa specjalistycznego na rzecz rodziny z problemami opiekuńczo – wychowawczymi	GOPS, Urząd Gminy, Punkt Konsultacyjny
3	Kampanie i działania promujące wartości rodziny	- liczba kampanii i innych działań promujących wartości rodziny	GOPS, Urząd Gminy
4	Poszukiwanie i wdrażanie niestandardowych form pracy z rodziną m.in. szkoła dla rodziców, mediacje rodzinne, konferencja grupy rodzinnej	- liczba zrealizowanych form pracy z rodziną z problemami opiekuńczo – wychowawczymi - liczba osób/rodzin objętych wsparciem	GOPS, Urząd Gminy, NGO, Zespół Ekonomiczno – Administracyjny Szkół i Przedszkoli/Szkoły
5	Rozwój instytucji wspierających rodzinę m.in. świetlice środowiskowe, świetlice wspierające, świetlice wiejskie, kluby i koła zainteresowań	- liczba działających instytucji wspierających rodzinę z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi - liczba osób/rodzin objętych wsparciem	GOPS, Urząd Gminy, NGO

6	Udzielanie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom doświadczającym problemów opiekuńczo – wychowawczych	- liczba osób/rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, którym udzielono pomocy materialnej i rzeczowej	GOPS, NGO
7	Zwiększanie kompetencji rodzicielskich	- liczba programów zrealizowanych na rzecz zwiększenia kompetencji rodzicielskich - liczba osób/rodzin objętych programami zwiększającymi kompetencje rodzicielskie	GOPS, Urząd Gminy, NGO, Zespół Ekonomiczno – Administracyjny Szkół i Przedszkoli/Szkoły

1.2.Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży

L.p.	Zadanie	Wskaźnik realizacji	Realizator
1	Zapewnienie zorganizowanego wypoczynku w okresie ferii zimowych i letnich wakacji	- liczba dzieci i młodzieży objętych zorganizowanym wypoczynkiem w okresie ferii zimowych i letnich wakacji	GOPS, Urząd Gminy, NGO, Zespół Ekonomiczno – Administracyjny Szkół i Przedszkoli/Szkoły
2	Rozwój środowiskowych, świetlic wspierających, świetlic socjoterapeutycznych, świetlic wiejskich	-liczba funkcjonujących świetlic środowiskowych, socjoterapeutycznych i wiejskich - liczba uczestników objętych wsparciem świetlic środowiskowych, socjoterapeutycznych, wiejskich	GOPS, Urząd Gminy, NGO
3	Wczesne oddziaływanie profilaktyczne poprzez kształtowanie właściwych postaw	- liczba wdrożonych projektów profilaktycznych	GOPS, Urząd Gminy, NGO
4	Zdiagnozowanie sytuacji dzieci i młodzieży na terenie gminy pod kątem zaspakajania ich potrzeb i występujących problemów	- raport badawczy dotyczący diagnozy dzieci i młodzieży pod kątem zaspakajania ich potrzeb i występujących problemów	GOPS, GKRPA

5	Promowanie i wspieranie idei zrzeszania się młodzieży	- liczba kampanii i inicjatyw wspierających ideę zrzeszania się młodzieży	GOPS, Urząd Gminy, NGO
---	---	---	------------------------

1.3.Profilaktyka i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zapobieganie sytuacjom kryzysowym

L.p.	Zadania	Wskaźnik realizacji	Realizator
1	Zdiagnozowanie rodzin pod kątem uwikłania w sytuacje związane z przemocą	- raport badawczy diagnozujący rodziny pod kątem uwikłania w sytuacje związane z przemocą	GOPS, Urząd Gminy, NGO
2	Rozwój i zacieśnienie współpracy instytucji społecznych i NGO działających w sferze przeciwdziałania przemocy	- wypracowanie schematu współpracy instytucji społecznych z NGO	GOPS, Urząd Gminy, NGO
3	Podnoszenie świadomości społecznej na temat przemocy, jej mechanizmów i skutków oraz informowania o instytucjach udzielających wsparcia	- liczba kampanii i inicjatyw podnoszących świadomość społeczną w zakresie przemocy, jej mechanizmów i skutków	GOPS, Urząd Gminy, NGO
4	Systematyczne monitorowanie rodzin dotkniętych przemocą i zagrożonych kryzysem w ramach rozwoju Punktu Interwencji Kryzysowej	- liczba osób/rodzin objętych systematycznym monitoringiem w związku z zagrożeniem przemocą i kryzysem	Punkt Interwencji Kryzysowej
5	Rozwój specjalistycznego poradnictwa i wsparcia na rzecz rodzin w kryzysie oraz poszukiwanie nowatorskich metod pracy z tymi rodzinami	- liczba specjalistycznych porad na rzecz rodzin w kryzysie - liczba wdrożonych nowatorskich metod pracy	GOPS, Urząd Gminy, NGO, Zespół Ekonomiczno – Administracyjny Szkół i Przedszkoli/Szkoły
6	Wsparcie dla działań zmierzających do tworzenia infrastruktury pomocowej na rzecz osób w kryzysie	- liczba podmiotów objętych wsparciem - liczba podmiotów angażujących się na rzecz osób w kryzysie	GOPS, Urząd Gminy, NGO, podmioty ekonomii społecznej, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą

1.4. Realizowanie i promowanie działań aktywizujących w sferze zawodowej oraz społecznej

L.p.	Zadania	Wskaźnik realizacji	Realizator
1	Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych w rodzinie	- liczba osób bezrobotnych poddanych aktywizacji zawodowej i społecznej	GOPS, Urząd Gminy, NGO, PUP
2	Rozwój poradnictwa specjalistycznego skierowanego na minimalizowanie skutków bezrobocia, w tym długotrwałego	- liczba osób/rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym skierowanym na minimalizowanie skutków bezrobocia, w tym długotrwałego - liczba godzin poradnictwa specjalistycznego skierowanego na minimalizowanie skutków bezrobocia, w tym długotrwałego	GOPS, Urząd Gminy, NGO, PUP
3	Wdrażanie i realizacja programu osłonowego mającego na celu wsparcie osób bezrobotnych będących „głową rodziny”, przy ścisłej współpracy z PUP.	- liczba programów osłonowych wspierających osoby bezrobotne będące „głową rodziny”	GOPS, Urząd Gminy, NGO, PUP
4	Rozwój ogródków przydomowych, jako sposób aktywizacji w rodzinie	- liczba zrealizowanych projektów	GOPS, Urząd Gminy, NGO
5	Realizacja programu promującego aktywność na rzecz rodziny przez bezrobotnych ojców	- liczba zrealizowanych projektów	GOPS, Urząd Gminy, NGO

1.5. Zapobieganie demoralizacji i patologizacji rodziny i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży

L.p.	Zadania	Wskaźnik realizacji	Realizator
1	Realizacja programów mających na celu przeciwdziałanie i minimalizowanie skutków patologii społecznych – m.in. poprzez program „Bezpieczna Gmina”	- liczba zrealizowanych programów mających na celu przeciwdziałanie i minimalizowanie skutków patologii społecznych	GOPS, Urząd Gminy, Policja

		- liczba mieszkańców uczestniczących w programach mających na celu przeciwdziałanie i minimalizowanie skutków patologii społecznych	
2	Współdziałanie służb i instytucji społecznych w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i patologii	- stworzenie i wdrożenie schematu współpracy	GOPS, Urząd Gminy, Policja, Zespół Ekonomiczno – Administracyjny Szkół i Przedszkoli/Szkoły
3	Rozwój alternatywnych form spędzania wolnego czasu zmierzającego do zacieśnienia więzi rodzinnych i społecznych	- liczba imprez, festynów, spotkań okolicznościowych odbywających się na rzecz zacieśnienia więzi rodzinnych i społecznych - liczba mieszkańców gminy uczestniczących w festynach, imprezach, spotkaniach okolicznościowych na rzecz zacieśnienia więzi rodzinnych i społecznych	GOPS, Urząd Gminy, NGO
4	Zwiększenie dostępności i skuteczności terapii uzależnień	- liczba osób/rodzin korzystających z terapii uzależnień - liczba godzin realizujących terapię	GOPS, Urząd Gminy
5	Rozwój grup samopomocowych	- liczba grup samopomocowych - liczba osób/rodzin objętych wsparciem grup samopomocowych	GOPS, Urząd Gminy

2. Zintegrowany system wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych

2.1. Zwiększenie oferty usług dla osób starszych i niepełnosprawnych

L.p.	Zadania	Wskaźnik realizacji	Realizator
1	Realizacja programu „TONIO” – stworzenie sieci wsparcia osób starszych i samotnych przez lokalnego (miejscowego) lidera	- liczba osób objętych programem „TONIO”	GOPS, Urząd Gminy, NGO
2	Stworzenie systemu zmianowego w świadczeniach usług pielęgnacyjno – gospodarskich	- liczba osób objętych systemem zmianowym w świadczeniach usług pielęgnacyjno – gospodarskich	GOPS, Urząd Gminy, NGO
3	Wsparcie dla podmiotów ekonomii społecznej, w tym spółdzielni socjalnych, realizujących usługi pielęgnacyjne i gospodarcze	- liczba inicjatyw promujących podmioty ekonomii społecznej realizujących usługi pielęgnacyjne i gospodarcze	GOPS, Urząd Gminy, NGO
4	Rozwój specjalistycznych usług na rzecz osób tego wymagających	- liczba osób/rodzin objętych specjalistycznymi usługami - liczba godzin świadczenia usług specjalistycznych	GOPS, Urząd Gminy, NGO
5	Wsparcie dla podmiotów, w tym ekonomii społecznej, świadczących usługi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych m.in. transportowe, usługi pralnicze oraz przygotowujące i wydające posiłki	- liczba kampanii wskazujących – uświadamiających narastające i nowe potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych	GOPS, Urząd Gminy, podmioty ekonomii społecznej
6	Tworzenie warunków do powstania i rozwoju infrastruktury pomocowej na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych	- liczba inicjatyw podjętych na rzecz rozwoju infrastruktury na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych	GOPS, Urząd Gminy, NGO
7	Tworzenie klas integracyjnych w tym sportowych dla dzieci z niepełnosprawnością	- liczba utworzonych klas - liczba uczniów w klasach integracyjnych	Urząd Gminy, Zespół Ekonomiczno – Administracyjny Szkół i Przedszkoli/ Szkoły

2.2.Integracja i aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych

L.p.	Zadania	Wskaźnik realizacji	Realizator
1	Wsparcie i rozwój Klubów Seniora i innych organizacji działających na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych	- liczba Klubów Seniora i innych instytucji działających na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych - liczba osób czynnie uczestniczących w działaniach Klubów Seniora i innych instytucji działających na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych	GOPS, Urząd Gminy, Kluby Seniora, NGO
2	Organizowanie spotkań, festynów i innych imprez okolicznościowych dla osób starszych i niepełnosprawnych	- liczba spotkań, festynów i innych imprez okolicznościowych dla osób starszych i niepełnosprawnych - liczba uczestników spotkań, festynów i innych imprez okolicznościowych dla osób starszych i niepełnosprawnych	GOPS, Urząd Gminy, NGO
3	Promowanie udziału osób starszych i niepełnosprawnych w imprezach lokalnych	- liczba zrealizowanych programów zmierzających do aktywności osób starszych i niepełnosprawnych	GOPS, Urząd Gminy, NGO
4	Wsparcie organizacyjne i finansowe dla NGO, działających na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych	- liczba zrealizowanych programów współfinansowanych przez samorząd na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych	GOPS, Urząd Gminy, NGO
5	Umożliwianie osobom niepełnosprawnym udziału w wyjazdach integracyjnych i rehabilitacyjnych	- liczba osób objętych wsparciem w formie wyjazdów integracyjnych i rehabilitacyjnych	GOPS, Urząd Gminy, jednostki służby zdrowia, NGO
6	Aktywizacja osób niepełnosprawnych w oparciu o Warsztaty Terapii Zajęciowej	- liczba osób aktywizowanych poprzez Warsztaty Terapii Zajęciowej	GOPS, WTZ

7	Wsparcie dla tworzenia grup samopomocy dla rodziców i opiekunów dzieci niepełnosprawnych	- liczba inicjatyw dla tworzenia grup samopomocowych dla rodziców i opiekunów dzieci niepełnosprawnych	GOPS, Urząd Gminy, jednostki służby zdrowia
8	Łamanie barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej i w lokalach mieszkalnych osób starszych i niepełnosprawnych	- liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych	GOPS, Urząd Gminy – Zarząd Dróg Gospodarki Mieszkaniowej i Komunalnej, NGO
9	Utworzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego, produktów ortopedycznych i środków pomocniczych	- liczba otworzonych wypożyczalni - liczba osób objętych wsparciem przez wypożyczalnie	GOPS, Urząd Gminy, jednostki służby zdrowia
10	Aktywizacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	- liczba zrealizowanych projektów aktywizujących zawodowo i społecznie osoby niepełnosprawne	GOPS, Urząd Gminy, NGO
11	Wsparcie dla inicjatyw ułatwiających rozwój komunikacji dostosowanej do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych, w tym dzieci i młodzieży	- liczba inicjatyw ułatwiających komunikację dostosowaną do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych, w tym dzieci i młodzieży - liczba osób objętych wsparciem w postaci komunikacji dostosowanej do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych, w tym dzieci i młodzieży	Urząd Gminy, GOPS, NGO

2.3.Podniesienie świadomości społecznej dotyczącej roli osób starszych i niepełnosprawnych

L.p.	Zadania	Wskaźnik realizacji	Realizator
1	Zdiagnozowanie środowiska osób starszych i niepełnosprawnych pod kątem głównych problemów i poziomu zaspokojenia potrzeb	- raport badawczy diagnozujący środowiska osób starszych i niepełnosprawnych pod kątem głównych problemów i poziomu zaspokojenia potrzeb	GOPS, Urząd Gminy
2	Prowadzenie kampanii społecznych wskazujących rolę osób starszych i niepełnosprawnych w rozwoju społeczności lokalnej	- liczba kampanii społecznych wskazujących rolę osób starszych i niepełnosprawnych w rozwoju społeczności lokalnej	GOPS Lubicz, Urząd Gminy

3. Aktywizacja osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

3.1.Wsparcie i aktywizacja osób bezrobotnych

L.p.	Zadania	Wskaźnik realizacji	Realizator
1	Wsparcie osób bezrobotnych zmierzające do podejmowania własnej działalności gospodarczej oraz zawiązywania spółdzielni socjalnych i innych podmiotów ekonomii społecznej	- liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem utworzonego „Punktu informacyjnego dla osób bezrobotnych”	GOPS, Urząd Gminy, PUP
2	Współpraca z instytucjami zajmującymi się aktywizacją zawodową	- liczba wspólnych inicjatyw instytucji zajmujących się aktywizacją zawodową	GOPS, Urząd Gminy, PUP
3	Działania zachęcające lokalnych pracodawców do zaangażowania na rzecz rozwoju rynku pracy i wsparcia osób borykających się z problemem bezrobocia	- liczba inicjatyw angażujących lokalnych pracodawców	GOPS, Urząd Gminy, PUP
4	Współpraca z NGO w celu aktywizacji osób bezrobotnych	- liczba wspólnych inicjatyw	GOPS, NGO
5	Rozwój poradnictwa specjalistycznego	- liczba osób/rodzin poddanych poradnictwu specjalistycznemu - liczba godzin	GOPS, Urząd Gminy, PUP

		poradnictwa specjalistycznego	
6	Promocja równości szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy oraz w życiu społecznym	- liczba kampanii promujących równość szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy oraz w życiu społecznym	GOPS, Urząd Gminy, PUP
7	Tworzenie warunków do przekwalifikowania się	- liczba projektów zmierzających do przekwalifikowania się	GOPS, Urząd Gminy, PUP

3.2.Reintegracja społeczna osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

L.p.	Zadania	Wskaźnik realizacji	Realizator
1	Rozwój poradnictwa społecznego	- liczba osób/rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych poradnictwem uspołeczniającym - liczba godzin poradnictwa społecznego	GOPS, Urząd Gminy
2	Tworzenie i realizacja programów w zakresie integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i wykluczonych m.in. dla bezrobotnych, bezdomnych, niepełnosprawnych i uzależnionych	- liczba programów dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i wykluczonych	GOPS, Urząd Gminy, NGO
3	Promocja zrzeszania się w strukturach ekonomii społecznej i NGO	- liczba kampanii promujących zrzeszanie się w strukturach ekonomii społecznej i NGO	GOPS, Urząd Gminy, podmioty ekonomii społecznej i NGO, PUP
4	Realizacja Programów Aktywności Lokalnej	- liczba zrealizowanych Programów Aktywności lokalnej - liczba osób uczestniczących w Programach Aktywności Lokalnej	GOPS, Urząd Gminy, PUP

3.3. Reintegracja zawodowa osób i grup z kręgu wykluczenia społecznego

L.p.	Zadania	Wskaźnik realizacji	Realizator
1	Realizacja projektów na rzecz aktywizacji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	- liczba projektów na rzecz aktywizacji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym - liczba osób objętych projektami aktywizującymi zawodowo osoby zagrożone wykluczeniem społecznym	GOPS, Urząd Gminy, PUP, NGO
2	Tworzenie sieci pracodawców przyjaznych zatrudnieniu osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	- liczba kampanii wspierających sieć pracodawców przyjaznych zatrudnieniu osób zagrożonych wykluczeniem społecznym - liczba pracodawców przyjaznych zatrudnieniu osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	GOPS, Urząd Gminy, PUP, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
3	Zastosowanie nowych metod i narzędzi pracy np. coaching	- liczba osób wspartych nowymi metodami i narzędziami pracy	GOPS
4	Rozwój współpracy z instytucjami pracującymi na rzecz osób nieaktywnych zawodowo	- liczba wspólnych inicjatyw instytucji pracujących na rzecz osób nieaktywnych zawodowo	GOPS, Urząd Gminy, PUP, NGO, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą

3.4. Rozwój ekonomii społecznej i NGO

1	Projekty promujące działalność NGO	- liczba projektów promujących działalność NGO - liczba osób uczestniczących w projektach prowadzonych przez NGO	GOPS, Urząd Gminy, NGO
2	Wsparcie dla rozwoju spółdzielni socjalnych na	- liczba kampanii wspierających rozwój	GOPS, Urząd Gminy, podmioty ekonomii

	terenach wiejskich	spółdzielni socjalnych na terenach wiejskich - liczba osób uczestniczących w spółdzielniach socjalnych	społecznej
3	Uruchomienie „Punktu Konsultacyjnego” dla osób gotowych do podjęcia własnej działalności w zakresie funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej	- liczba godzin, w których czynny jest „Punkt Konsultacyjny” dla osób gotowych do podjęcia własnej działalności w zakresie funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej	GOPS, Urząd Gminy, podmioty ekonomii społecznej

4. Rozwój lokalnego kapitału społecznego

4.1. Zwiększenie aktywności społeczności lokalnej

L.p.	Zadania	Wskaźnik realizacji	Realizator
1	Realizacja programów metodą PAL, CAL, OSL	- liczba zrealizowanych programów metodą PAL, CAL, OSL - liczba osób uczestniczących w programach realizowanych metodą PAL, CAL, OSL	GOPS, Urząd Gminy
2	Wspieranie działalności Rad Sołeckich, klubów i stowarzyszeń	- liczba inicjatyw przeprowadzonych przez Rady Sołeckie, kluby i stowarzyszenia	GOPS, Urząd Gminy, Rady Sołeckie, kluby i stowarzyszenia
3	Kampania społeczna na rzecz aktywności lokalnej	- liczba kampanii i inicjatyw wspierających aktywność lokalną	GOPS, Urząd Gminy, NGO
4	Organizacja imprez, festynów, spotkań okolicznościowych	- liczba imprez, festynów, spotkań okolicznościowych	GOPS, Urząd Gminy, NGO

4.2. Budowanie systemu wsparcia poprzez wolontariat

L.p.	Zadania	Wskaźnik realizacji	Realizator
1	Kampania społeczna promująca ideę wolontariatu	- liczba kampanii promujących ideę wolontariatu	GOPS, Urząd Gminy, NGO
2	Założenie bazy danych osób chętnych do wolontariatu oraz stworzenie gminnej bazy wolontariatu	- internetowa baza wolontariatu	GOPS, Urząd Gminy
3	Wspieranie i kreowanie lokalnych liderów	- liczba inicjatyw i kampanii wspierających i kreujących lokalnych liderów	GOPS, Urząd Gminy

4.3. Profesjonalizacja służb społecznych

L.p.	Zadania	Wskaźnik realizacji	Realizator
1	Wzmacnianie i rozwijanie umiejętności pracowników socjalnych poprzez systematyczne doskonalenie	- liczba szkoleń, kursów, warsztatów i innych form doskonalenia	GOPS
2	Badanie satysfakcji odbiorcy zadań społecznych	- raporty badawcze mierzące stopień satysfakcji odbiorcy zadań społecznych	GOPS, Urząd Gminy
3	Upowszechnianie informacji o aktualnej ofercie i formach świadczeń pomocowych	- liczba wydanych informatorów, broszur i innych materiałów prasowych informujących o aktualnej ofercie i formach świadczeń pomocowych	GOPS, Urząd Gminy

7. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegać będzie na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych kwestii społecznych.

Podstawowym celem wymienionych działań będzie dostarczenie samorządowi gminy praktycznej wiedzy potrzebnej przy podejmowaniu decyzji dotyczącej przedsięwzięć planowanych do realizacji w danym roku budżetowym.

Podsumowanie roczne – sprawozdanie - dotyczące realizacji strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych będzie składane Radzie Gminy Lubicz przez kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wraz z corocznym sprawozdaniem z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubiczu.

8. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA STRATEGII

Możliwość realizowania poszczególnych celów operacyjnych będzie możliwa w zależności od posiadanych w budżetach środków finansowych. Należy wziąć pod uwagę finanse następujących jednostek:

- środki budżetu gminy;
- środki Europejskiego Funduszu Społecznego;
- środki organizacji pozarządowych;
- środki Powiatowego Urzędu Pracy;
- dotacje i darowizny.

Przewodniczący Rady

Hanna Anzel